

స్తోత్రనిధి → వేద సూక్తములు → పురుష సూక్తం

ఓం తచ్చం॑ యోరావృ॑ణీమహే॑ | గా॒తుం య॒జ్ఞాయ॑ |

గా॒తుం య॒జ్ఞప॑తయే॑ | దైవీ॑: స్వ॒స్తిరస్తు॑ నః |

స్వ॒స్తిర్మాను॑షేభ్యః॑ | ఊర్ధ్వం॑ జిగాతు॑ భేష॒జమ్ |

శన్నో॑ అస్తు ద్వి॒పదే॑ | శం చతు॑ష్పదే॑ ||

ఓం శా॒న్తిః శా॒న్తిః శా॒న్తిః॑ ||

ఓం సహస్రశీర్షా పురుషః | సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ |
స భూమిం విశ్వతో వృత్వా | అత్యతిష్ఠద్దశాజ్జులమ్ |
పురుష ఏవేదగ్ం సర్వమ్” | యద్భూతం యచ్ఛ భవ్యమ్” |
ఉతామృతత్వస్యేశానః | యదన్నేనాతిరోహతి |
ఏతావానస్య మహిమా |
అతో జ్యాయాగ్శ్చ పూరుషః || ౧ ||

పాదో"ఽస్య విశ్వా భూతాని | త్రిపాదస్యామృతం దివి |
త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః |
పాదో"ఽస్యేహఽఽభవాత్పునః |
తతో విష్వజ్జ్వక్రామత్ |
సాశనానశనే అభి | తస్మాద్ద్విరాడజాయత |
విరాజో అధి పూరుషః | స జాతో అత్యరిచ్యత |
పశ్చాద్భూమిమథో పురః || ౨ ||

యత్పరు[॑]పే[॑]ణ హ[॑]విషా” | దే[॑]వా య[॑]జ్ఞమ[॑]త[॑]న్వ[॑]త |
వ[॑]స[॑]న్తో అ[॑]స్యా[॑]సీ[॑]దా[॑]జ్య[॑]మ్” | గ్రీ[॑]ష్మ ఇ[॑]ధ్మ[॑]శ్చ[॑]ర[॑]ద్ధ[॑]విః |
స[॑]ప్తా[॑]స్యా[॑]స[॑]న్ప[॑]రి[॑]ధ[॑]యః | త్రిః స[॑]ప్త స[॑]మి[॑]ధః క[॑]త్తాః |
దే[॑]వా య[॑]ద్య[॑]జ్ఞం త[॑]న్వా[॑]నాః |
అ[॑]బ[॑]ద్ధ[॑]న్పు[॑]రు[॑]షం ప[॑]శు[॑]మ్ |
తం య[॑]జ్ఞం బ[॑]రి[॑]షి ప్రౌ[॑]క్ష[॑]న్ |
పు[॑]రు[॑]షం జా[॑]త[॑]మ[॑]గ్ర[॑]తః || ౩ ||

తే॒న దే॒వా అ॒య॒జ॒న్త | సా॒ధ్యా ఋ॒ష॒య॒శ్చ యే |
తస్మా॑”ద్య॒జ్ఞాత్స॑ర్వ॒హు॒తః | సంభృ॑తం పృ॒షదా॒జ్యమ్ |
ప॒శూగ్సా॑గ్శ్చ॒క్రే వా॒య॒వ్యాన్ | అ॒రణ్యా॑న్దా॒మ్యాశ్చ॑ యే |
తస్మా॑”ద్య॒జ్ఞాత్స॑ర్వ॒హు॒తః | ఋ॒చః సా॒మాని॑ జ॒జ్ఞిరే |
చ॒న్దాగ్ం॑సి జ॒జ్ఞిరే॑ తస్మా॑”త్ | య॒జు॒స్తస్మా॑ద॒జాయ॑త || ౪ ||

తస్మా॑ద॒శ్వా॑ అ॒జాయ॑న్త | యే॑ కే॒ చో॑భ॒యాద॑తః |
గా॒వో॑ హ॒ జజ్జి॑రే తస్మా॑”త్ | తస్మా॑”జ్జా॒తా అ॒జా॒వయః॑ |
యత్పు॑రు॒షం వ్య॑దధుః | క॒తి॒ధా వ్య॑కల్పయన్ |
ము॒ఖం కి॑మ॒స్య కౌ బా॒హూ | కా॒వూ॒రూ పా॑దా॒వృచ్యే॑తే |
బ్రా॒హ్మ॒ణో”ఽస్య॑ ము॒ఖమా॑సీత్ | బా॒హూ రా॑జ॒న్యః కృ॑తః || ౫ ||

ఊ॒రూ తద॑స్య॒ యద్వై॑శ్యః | ప॒ద్భ్యాగ్ం శూ॒ద్రో అ॑జాయత |
చ॒న్ద్రమా మ॑నసో జా॒తః | చక్షోః॑ సూ॒ర్యో అ॑జాయత |
ము॒ఖాది॑న్ద్రశ్చాగ్నిశ్చ | ప్రా॒ణాద్వా॒యుర॑జాయత |
నాభ్యా॑ అసీ॒దన్త॑రిక్షమ్ | శీ॒ర్షో ద్యౌః స॑మవర్తత |
ప॒ద్భ్యాం భూ॑మి॒ర్దిశః॑ శ్రోత్రాత్ |
తథా॑ లో॒కాగ్ం అ॑కల్పయన్ || ౬ ||

వేదా॒హమే॒తం పు॒రుషం మ॒హా॒స్తమ్” |

అది॒త్యవ॑ర్ణం తమ॑స॒స్తు పా॒రే |

సర్వా॑ణి రూ॒పాణి॑ వి॒చి॒త్య ధీ॑రః |

నామా॑ని కృ॒త్వాఽభి॑వదన్ యదా॒స్తే” |

ధా॒తా పు॒రస్తా॑ద్యముదాజహా॑ర |

శక్రః॑ ప్రవి॒ద్వాన్ప్రది॑శశ్చ॒తస్రః॑ |

తమే॒వం వి॒ద్వాన॒మృత॑ ఇ॒హ భ॑వతి |

నాన్యః॑ ప॒న్థా అ॒యనా॑య విద్యతే |

యజ్ఞే॑న॒ యజ్ఞ॑మ॒యజ॑న్త దే॒వాః |

తాని॑ ధర్మా॑ణి ప్ర॒థమా॑న్యాసన్ |

తే హ॒ నాకం॑ మహి॒మానః॑ సచ॒న్తే |

యత్ర॑ పూ॒ర్వే సా॒ధ్యాః సన్తి॑ దే॒వాః || ౭ ||

అ॒ద్యుః సంభూ॑తః పృ॒థి॒వ్యై రసా॑”చ్చ |

వి॒శ్వక॑ర్మ॒ణః సమ॑వర్తతా॒ధి |

తస్య॑ త్వష్టా॑ వి॒దధ॑ద్రూ॒పమే॑తి |

తత్పు॑రుషస్య॒ విశ్వ॑మాజాన॒మగ్రే॑” |

వే॒దాహ॑మే॒తం పు॑రుషం మ॒హా॒న్తమ్” |

అ॒ది॒త్యవ॑ర్జం తమ॒సః ప॑రసాత్ |

తమే॒వం వి॒ద్వాన॑మృత॒ ఇహ॑ భవతి |

నా॒స్యః ప॑న్థా విద్యతే॒యఽనా॑య |

ప్ర॒జాప॑తిశ్చ॒రతి॑ గర్భే॒ అన్తః॑ |

అ॒జాయ॑మా॒నో బ॑హు॒ధా వి॑జాయతే || ౮ ||

తస్య ధీ॒రాః పరి॑జానన్తి యోనిమ్” |

మరీ॑చీనాం ప॒దమి॑చ్ఛన్తి వే॒ధసః॑ |

యో దే॒వేభ్య॑ ఆతపతి |

యో దే॒వానా”ం పు॒రోహి॑తః |

పూ॒ర్వో యో దే॒వేభ్యో॑ జా॒తః |

నమో॑ రు॒చాయ॑ బ్రా॒హ్మ్యే॑ |

రు॒చం బ్రా॒హ్మం జ॒నయ॑న్తః |

దే॒వా అగ్రే॑ తదబ్రువన్ |

యస్మై॑ వం బ్రా”హ్మ॒ణో వి॒ద్యాత్ |

తస్య॑ దే॒వా అ॒సన్ వశే” || ౯ ||

హీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యో” |
అహోరాత్రే పార్శ్వే | సక్షత్రాణి రూపమ్ |
అశ్వినౌ వ్యాతమ్” | ఇష్టం మనిషాణ |
అముం మనిషాణ | సర్వం మనిషాణ || ౧౦ ||

ఓం తచ్చం యోరావృణీమహే | గాతుం యజ్ఞాయ |
గాతుం యజ్ఞపతయే | దైవీః స్వస్తిరస్తు నః |
స్వస్తిర్మానుషేభ్యః | ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ |
శన్నో అస్తు ద్విపదే” | శం చతుష్పదే ||
ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ||